

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipografiei arhid., Sibiu, str. Măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegrafului Român”, str. Măcelarilor Nr. 45.
Scrisori nefrancate se refuză. Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 14 fl., — de douăori 24 fl., — de trei ori 30 fl.
rândul cu litere garmond.

Nr. 13546/1913 Epit.

CONCURS.

Pentru anul școlar 1913/1914 sunt de a se conferi prin Consistoriul arhidiecezan două stipendii de câte 100 coroane din fundațiunea Manovicu pentru elevii gimnaziști, eventual cu pregătiri mai multe (clase gimnaziale ori reale) născuți în comunele aparținătoare protopresbiteratelor Abrud și Câmpeni.

Reflectanții să înainteze petițiunile lor la Consistoriul arhidiecezan până la 1/14 Decemvrie 1913 cu următoarele documente:

1. Atestat de botez că sunt fii de părinți ortodoksi.

2. Atestat despre sporul făcut în studii în anul școlar 1912/1913.

3. Adevărită că e înscris ca elev ordinar la un gimnaziu ori este aplicat la un maestru ca învățăcel, așezat cu contract în ordine. Preferiți vor fi descendenți din familia Demetriu Manovicu, fost paroh în Cărpiniș, încât vor dovedi, că sunt studenți buni și sunt aproape înrudiți cu fericitul fondator.

Sibiu, din ședința Consistoriului arhidiecezan ca senat epitropesc ținută la 19 Octomvrie (1 Noemvrie) 1913.

Consistoriul arhidiecezan.

Atitudinea preotului

față de problema socială.

V.

În programele socialiste se accentuează într-una, că socialismul științific ne îndreaptă atențiunea dela simptomele externe la rădăcina relilor sociale, care este conducerea vieții economice prin capitalismul privat. Dar aceasta nu corespunde adevărului. Și socialismul se ocupă numai cu simptomele vieții sociale.

Numai creștinismul pătrunde în adâncimea vieții din lăuntru a omului și ne arată acolo adevărata cauză a abuzurilor, a divergențelor și degenerării de tot felul. Aceasta nu în acel înțeles, că fiecare nevoie ar purta în caracterul său vina pentru mizeria, în care se găsește, ci în înțelesul, că lipsurile, asprimea și relele împrejurărilor externe își au izvorul în anumite tendințe fundamentale ale naturii omenești, cari, în orice fel de organizație socială, produc, numai în alte forme, alte și alte mizerii de natură sufletească, socială și materială. Este evident, că formele mai superioare de viață socială pot să răsără și să se susțină numai acolo, unde oamenii prin mari puteri spirituale sunt ridicăți peste starea lor de rând.

Toți bărbații geniali au susținut acest adevăr cu mai multă ori mai puțină evidență. Căci mintea genială se coboară în împărăția celor mai adânci cauze ale vieții. Geniul pătrunde cu intuiția sa până la cele din urmă puteri motrice ale naturii omenești. În acest înțeles și creștinismul este „genial”, întrucât el se ocupă nu numai de vițiile singuratice ale omului, nu numai de simptomele stricăciunii voinței, ci se apro-

pie cu balzamal mântuirii de izvorul rătăcirii și degenerării pe întregă linia. În acest înțeles creștinismul ne întoarce mereu dela diviziunile și însălbăticirea socială înapoi la regenerarea voinței; el combate dominația materiei în viață nu prin reforme materiale, ci prin aceea că ne eliberează sufletește de sub puterea materiei, prin aceea că despoaie de valoare obiectului, pentru care oamenii se sfâșie între olaltă. În mijlocul celei mai înspăimântătoare dizoluții a tuturor referințelor sociale din împărăția romană, creștinismul n'a pretins nici o lege socială. El a înălțat o cruce, la privirea căreia ca un fior a trecut prin inimi: „A murit pentru noi!” Oare acest colosal eveniment n'avea nici o legătură cu mizeria și cu suferințele societății omenești? Cine va afirma acest lucru? Iată că o nouă societate, un nou neam de oameni răsare și se desvoltă organic din creștini serioși, din caractere ferme, din personalități renăscute! Astfel a reformat creștinismul o lume îmbătrânită în nedreptăți și fărădelegi — și aceasta e calea pe care el este în stare ori când să reformeze lumea. Dar pentru această reformă trebuie trezite puterile sufletești, trebuie formați creștini, iar aceștia nu se pot forma prin politică socială și prin predici sociale, ci numai prin o păstorie personală, printr'un apostolat viu în spiritul lui Cristos. Politica socială poate să servească spre orientare celor treziți la conștiința deplină a apostolatului creștin, dar ea nu e permis să steie în centrul activității pastorale. Aceasta trebuie să o cerem tocmai în interesul propriu al educației sociale, care face să se usuce puterile vieții dacă nu izvoarele dintr'o păstorie sufletească personală.

Richard Wagner, în scrisorile adresate prietenului său Röckel, spune pe larg, cum a devenit socialist optimist sub influința lui Feuerbach, pe când, în același timp — fără să și dea seama, în Nibelungenring adusesse la expresie adevărata concepție tragică — religioasă despre viață: că blestemul iubirii de argint nu zace în instituțiunile sociale, ci într'o pornire demonică a naturii noastre, că acest blestem nu va dispărea înlocuind organizațiile capitaliste prin altfel de întogmiri sociale, ci va dispărea numai pe măsură, în care va progresa opera mântuirii și eliberarea personală de sub stăpânirea pornirilor orbe ale vieții, pe măsura în care locul imboldului unei animalice conservări de sine îl va lua grija pentru mântuirea sufletului.

Dar acest lucru îl înțelege numai creștinismul, pe când socialismul are nădejdea naivă, că toate îmbunătățirile sociale se vor produce prin reforme externe; el nu vede cât de strâns legată este mizeria din viață, de starea în care se găsește natura omenească. Pe înțele-

¹ Reformatorii sociali sunt stăpâniți încă și astăzi de optimismul lui Rousseau, care vrea să ne amăgească că omul dela fire ar fi bun și s'ar strica numai ajungând în acea cloacă, care se numește societate omenească. Dar nu este așa, ci cloaca este în noi înșine și ea se usucă în societate numai în acea măsură, în care o curățim în lăuntru nostru.

gereea acestui lucru se întemeiază una dintre concepțiile fundamentale despre viață ale creștinismului, care nu se mărginește numai la aceea, ca să propoveduiască iubirea de oameni și abnegația, ci ne deschide adânci priviri în viață și ne eliberează de toate iluziile și sinamăgirile superficiale. Prin aceste adânci și reale concepții despre viață, creștinismul serios se deosebește esențial de optimismul superficial al doctrinei socialiste, care, cu un fanatism într'adevăr congestiv, vrea să prefacă întreaga problemă a culturii omenești într'o problemă a ordinii de producție. Dacă un preot creștin propovăduiește, spre pildă, credința, că înfrângerea capitalismului va da naștere unei culturi libere de pornirile mamonului, acel preot nu mai stă pe terenul concepției creștine despre viață și nu-și mai poate concentra energia asupra esenței chestiunii, fiindcă el caută izvorul mamonismului într'alt loc decât unde se găsește, și, din cauza aceasta, așteaptă ca politica socială să producă rezultatele pe cari de fapt numai religiunea le poate realiza.

Optimismul naiv, prin prisma căruia privesc reformatorii sociali natura omenească, ne explică și părerea extraordinară, ce s'o formează despre opera lor. Ei predică astfel, ca și când creștinismul adevărat și serios s'ar lua începutul numai deodată cu propovăduirea lor, pe când până la dânsii întreg creștinismul ar fi fost neactiv și lipsit de orice energie capabilă de-a săvârși prefaceri în lume.

Dându-ne seama de colosala operă culturală ce-a săvârșit-o creștinismul în viața omenimii de aproape două mii de ani încoace, cuprinși de mirare trebuie să ne întrebăm: oare cum mai este cineva în stare să susțină astfel de lucruri? Cum este cineva în stare să nu vadă dealungul veacurilor lucrul ce l-a săvârșit creștinismul și să și închipe că numai acum, treziți de alarma politice sociale, am fi ajuns să înțelegem adevărul creștinism? Însă dumerindu-ne mai de aproape, găsim, că asemenea păreri izvoresc din optimismul naiv al reformato- rilor sociali. Ei nu înțeleg, că continuarea brutalităților, a opresiunii, a corupțiunii și a tot felul de viții și în mijlocul culturii creștine, este a se explica din duritatea și însălbă- tăcia materialului sufletească pe care a avut să-l prelucere creștinismul. Și fiindcă nu înțeleg acest lucru, ei atribuiesc toate relele reprezentanților creștinismului, interpretării ce au dat-o acestuia și metoadelor în- trebuințate la aplicarea lui în practica vieții. De aici se explică și credința naivă, că deodată cu dânsii a sosit plinirea vremii, când religiunea creștină nu va sta alături de viață, ci va fi introdusă până în cele mai îndosite ascunzișuri ale vieții. Un vis frumos — dar „pe săraci pururea îi aveți cu voi”. Cristos ne răspunde: în voi înșivă zace, în păcatul vostru moștenit, în înclinarea adânc înrădăcinată în voi de-a nu rămânea credincioși spiritului, ci de-a cădea dela el, — în voi zace

ca Eu să fiu răstignit între voi până la sfârșitul veacurilor!

Nietzsche le face oamenilor moderni imputarea, că le lipsește sentimentul tragicului. Această imputare o merită și curentul radical-social. Sentimentul tragicului nu e identic cu pesimismul, ci a avea sentimentul tragicului înseamnă numai atât: nu-ți face iluziuni despre natura omenească, căci altfel cazii în primejdia de-a considera legile, instituțiunile și toată laturea externă a vieții drept lucru de căpetenie și de-a așteapta ca viitorul să aducă pe pământ astfel de lucruri, cari gădesc soluție numai în împărăția cerească și numai în aceia, cari deja aici pe pământ trăesc cu Dumnezeu.

Această adâncă concepție a creștinismului despre viață va scuti pe preoții, cari se ocupă de problema socială, de greșala lor de-a combate mamonismul într'o necurmată monotonie. Ei vor considera mamonismul, de sigur, ca pe unul dintre dușmanii cei mai primejdioși, dar vor găsi o altă metodă de-a lupta în contra lui, decât continuele acuze vehemente. Ei vor înțelege, că mamonismul nu este altceva, decât o expresie a acelor poftes și înclinări, cari îl fac pe om să se lege cu inima de lucrurile trecătoare ale lumii. După ce vor înțelege, că izvorul mamonismului zace în asemenea înclinări ale naturii omenești, nu se vor mărgini să combată numai simptomele și aparițiunile externe ale lui, ci se vor cobori până la cauza dinlăuntru, care-l produce. Cu atât mai adâncă va fi lucrarea pastorală a preoților, cu cât vor aduce pe om într'un mai strâns contact cu cea mai elementară mizerie dinlăuntru lor și cu cât vor curăți acea mizerie dinlăuntru, în loc ca să combată și să judece într'una numai urmările și manifestările externe ale ei. Cu cât mi-se arată mai lămurit însuș izvorul stării morale inferioare a sufletului și a vieții mele, cu atât mai mult mi-se urează întoarcerea și cu atât mai viu voi simți și eu necesitatea întoarcerii mele de pe cărarea rea pe care am apucat. Zugrăvește-mi deci icoana completă a sufletului meu, arată-mi paradisul pierdut și căderea mea în vârtejul lucrurilor deșerte, împreună cu toate urmările fatale ale acelei căderi, între cari e și mamonismul, — arată-mi cum pe încetul am pierdut dinlăuntru meu toată viața iubirii și a spiritului, cum în locul ei a intrat neliniștea, cum m'a părăsit bunul simț, apoi mi-a amorțit conștiința și cum am ajuns un rob legat de lucrurile trecătoare ale lumii și cuprins de frigurile chinuitoare ale poftelor, dar în același timp arată-mi și viața superioară și libertatea sufletului celor ce trăesc în spiritul lui Cristos: văzând toate acestea mă voi desmeteci și-mi voi trage seama cu mine însumi. Dar fără să te apropii cu acest tratament de mine, îmi vei apărea tu însuși ca un fariseu respingător!

Mi-se va părea că și în lăuntru tău sunt multe lucruri de adus în

rânduială, dacă cunoști numai atât de puțin ascunzișurile naturii o-menești, slăbiciunea și depravarea voinței noastre, încât vorbești despre mine ca despre un păcătos străin, cu care tu n'ai fi având în comun aceeași vinovăție, care însă în tine se manifestă din întâmplare numai în alte forme decât în mine!

(După Fr. W. Foerster.) Dr. N. Bălan.

Raportul general

al comitetului „societății pentru fond de teatru român”.

(Fine.)

V. Turneurile artistice.

Pe lângă toate greutățile întâmpinate, foștii noștri bursieri: D-nii Șt. Măreș, cântăreț de operă din Troppau, Ionel Crișan, cântăreț al operi din Gablonz, și Nicolae Băilă, artist dramatic dela teatru din Pilsen (mai apoi și D-ra Aurora de Barbu, acum cântăreț de operă în Hamburg), au întreprins sub auspiciile noastre două turnee artistice. Aceste două turnee au avut rezultate foarte multumitoare și s'au dovedit a fi mijloace foarte potrivite pentru desvoltarea gustului artistic la publicul nostru. Primul turneu a ținut din 3 Mai n. până în 1 Iunie (1913), al doilea din 22 Iunie până în 22 Iulie. Localitățile cercetate au fost următoarele: Budapesta, Arad, Timișoara, Lugoj, Birchiș, Brad, Orăștie, Hăteș, Cluj, Blaj, A-Iulia, Sebeșul săsesc, Săliște, — apoi Mediaș, Beiuș, Vascau, Oradea mare, Someșca mare, Șimleu, Bistrița, Reghinul săsesc, Abrud și Făgăraș.

În Brașov și Sibiu au cântat foștii noștri bursieri cu „Reuniunile române de cântări” din localitate, de 3, resp. de 4 ori, în „Cavalleria rusticana” (în Brașov s'a mai dat cu aceeași ocazie „Sezătoarea” D-lui Dr. T. Brediceanu, în Sibiu „Secretul Susanei” de Wolf Ferrari). În total deci, în decurs de 2 luni și jumătate au dat 28 de reprezentații — concerte în 23 de orașe.

Societatea noastră poate să fie pe deplin mulțumită cu sprijinul material dat pentru creșterea acestor bravi tineri artiști, cari răsplătesc din belșug prin prestațiunile lor artistice alose jertfele făcute de societatea noastră. Sperăm să vină vremea — și poate nu e așa departe — când cu concursul lor ne va fi dat, poate, să vedem îndeplinindu-se ținta finală a unei munci de zeci de ani: înghetarea primei trupe ambulante a societății pentru fond de teatru român.

VI. Bursierii.

Pentru burse s'au dat în anul bugetar 1912/13 4800 cor. și anume, trei burse de câte 1200 cor. și un ajutor, tot de 1200 cor.

Bursierii noștri în anul acesta au fost: 1. D-l Ioan Harștia, elev la conservatorul de muzică din Lipsca (cursuri de pedagogie muzicală, metodă și „Partiturspiel” — în anul viitor va urma la cursul de dirigent), 2. D-șoara Lelia Popovici și 3. D-șoara Leontina Pop, amândouă la conservatorul de muzică (canta și declamație) din București. 4. În locul D-șoarei Mărioara Gh. Dima, care a abzis de bursa avută, s'a acordat un ajutor d-șoarei Aurelia Popa Radu la conservatorul de muzică și artă dramatică (dramă și comedie) din București (restul bursei rămase după d-șoara Mărioara Gh. Dima, începând cu 1 Ian. 1913).

VII. Premii și ajutoare.

În anul acesta bugetar s'a pus la contribuție „fondatiunea Procopie Cazotti”, cu 1000 de cor., premiu pentru o operă dramatică sau muzicală, originală, românească. La concursul publicat de comitetul DV. au intrat 6 piese teatrale și mai multe compoziții muzicale dela 4 concurenți. Recenziunile comisiei de cenzurare ale pieselor de concurs s'au publicat în „Revista teatrală”. În ședința sa din 11/24 Martie, a. c. comitetul a hotărât să ajutoreze cu 300 cor. publicarea compozițiilor muzicale originale (pentru pian cu motive românești) înaintate sub pseudonimul Florestan-Eusebius: „Accente românești”. La deschiderea plicului am constatat, că autorul este Dl Dr. Guilelm Șorban, asesor la sedria orfanală din Dej, care cu ajutorul primit dela noi a și dat publicității 4 broșuri muzicale sub titlu: „Piese lirice și jocuri românești pentru pian”. Restul de 700 cor. plus venitul de 100 cor. de pe 2 ani al fondului Cazotti — deci cu totul 800 cor. — comitetul DV. l-a acordat ca „remunerație” poetului Șt. O. Iosif, pentru traducerea în versuri a lui „Wilhelm Tell” de Fr. de Schiller.

Aici amintim că „Wih. Tell” a și apărut săptămânile trecute, ca numărul 37 al bibliotecii noastre teatrale, și că sunt prospecte ca ediția primă de (2000 ex.) să se epuizeze cât mai curând.

Tot aici amintim suma de 1500 cor. dată „Societății de gimnastică și cântări” din

Brașov pentru reprezentațiile „Cavalleriei rustice”. Astfel a putut membrul nostru Gh. Dima să-și ducă în îndeplinire una din cele mai frumoase planuri artistice, spre mulțumita D-Sale și a publicului românesc.

Comitetul DV. a publicat concurs nou pentru premii și ajutoare din „fondatiunea Dr. Ioan Mihiu” (1000 cor.) cu termen până la 1 Ian. 1914 și pentru o piesă teatrală originală (200 cor.), sumă dăruită de Dl Dr. Const. Popovici din Beiuș (termen 1/14 Octombrie).

VIII. Biblioteca teatrală

a societății noastre. editată de librăria Ioan I. Ciureu (Brașov), s'a sporit bine, ajungând la 42 de numere. În timpul din urmă s'au tipărit numerele 33—42, deci 9 broșuri. Mai sunt încă câteva manuscrise gata de tipar, cari toate trec priu controla secretarului nostru literar și se tipăresc sub supravegherea dânsului.

XI. Averea societății.

Despre întreaga gestiune financiară — amănunțit — și despre starea averii societății și a fondurilor Dr. I. Mihiu și Procopie Cazotti, nu vă raportăm aici, căci acludem acestui raport (la adneze) darea de seamă a casierului, care va lămuri administrarea averii societății.

Starea averii societății cu 30 Iunie a. c. când se încheie exercițiul financiar al anului a fost peste tot de cor. 566 340/36. Averele s'a sporit în anul din urmă cu cor. 13.372/43. Întreaga avere a societății: hărți de valoare și libele de depuneri, se păstrează și acum gratuit la institutul „Albina” din Brașov.

X. Vorbirile lui Iosif Vulcan.

La adunarea gen. din Cothalm (1907) s'a luat conclud. „să se adune și tipărească într'un volum toate d'scursurile ținute de Iosif Vulcan la deschiderea adunărilor generale”.

De atunci s'a preliminar în fiecare budget o sumă mai mică spre scopul acesta. — Vă aducem la cunoștință, că s'au tipărit până acum 5 vorbiri (din cele 19) ale fondatorului societății noastre și că în decursul anului 1914 va apărea întreagă colecția în semu de pietate față de memoria scumpă a celui dispărut. Secretarul nostru literar a scris o prefață volumului acestuia.

XI. Biblioteca societății.

Biblioteca societății noastre s'a sporit în timpul din urmă în mod îmbucurător. „Academia română” din București și „Asociațiunea” din Sibiu au trimis publicațiile lor, în schimbul publicațiilor noastre. Secretarul literar s'a îngrijit, ca biblioteca să se mărească cu publicații de valoare din literatura dramatică română și străină, precum și din domeniul teatrului (critici, studii speciale teatrale, etc.). Astfel se află bibliotecă teatrului pe calea cea mai bună de a fi un grânar, cu timpul, a tot ce s'a scris de seamă referitor la teatrul nostru și — în parte — la teatrul străin. Dela 119 volume, câte erau la începutul anului, am ajuns la 400 volume.

XII. Membrii societății.

Membrii societății sunt: a) fondatori cu taxa achitată: 128 și cu taxa în rate: 96. b) pe viață, cu taxa achitată 188 și cu taxa în rate: 690 c) ordinari 171 și d) ajutatori 5. Cu totul Societatea are 1279 membri.

Avem durerea a vă comunica, că anul trecut am pierdut mai mulți membri și anume: a) fondatori: Dr. Dem. Ciuta, adv. Bistrița; Dr. Iosif Gall, membru al casei magnaților, Budapesta; Ioan Onescu, notar, Sebeșul s.; Dr. Izidor Pop, adv. Lugoj; Dr. Iuliu cav. de Pușcariu, Budapesta. b) pe viață: Vasile Chirtop, cassar, Campeni; Iacob Macaveiu, vicar, Făgăraș. c) ordinari: Aug. Dima, proprietar, Hunedoara; Dr. St. Erdély, medic, Orăștie; Grig. Marinescu, prof. pens., Beiuș; Andr. Todoran, librar-tipograf, Gherla.

Cu aceste terminând acest raport, vă rugăm să luați în considerațiune propunerile noastre și anume:

1. Raportul general al comitetului să se ia la cunoștință, atât în general cât și în special;
2. față de membrii decedați ai societății adunarea generală să-și exprime condolențele sale;
3. cenzurându-se socotelile și registrele de casă ale societății și găsindu-se în ordine, adunarea generală să dea absolutului comitetului și casierului societății;
4. să se primească proiectul de budget pe anul 1913/14 prezentat de casierul nostru.
5. Adunarea generală să procedadă la alegerea noului comitet pe un nou period de trei ani.

Brașov, 4 Octombrie 1913.

Virgil Onițiu
vice prez.

Dr. Iosif Blaga
secretar.

Dela sate.

O instalare de preot.

Murășuioara, la 20 Octombrie.

Cu ziua de azi s'a instalat ca parch al comunei bisericești Murășuioara absolventul de cursurile teologice și iuridice, dl Petru Roșca, având cu această ocaziune fericirea de a fi părtași unor momente de bucurie și înaltă elevare sufletească.

Terminându-se serviciul divin în prezența unui public-nărilor, după cuprinzătoarea vorbire a P. O. D. protopresbiter tractual Iovian Murășianu, nou hirotonitul preot în temelii frumoaselor sale cunoștințe cu profundă pătrundere arată lipsurile vieții noastre religioase, precizând cu temeinică înțelegere punctele de mănecare și principiile de cinosură, de cari va fi condus în activitatea sa pastorală, a cărei deviză o ia din cuvintele sf. apostol Pavel: „Predică cuvântul, stăruiește cu vreme și fără vreme: mustră, ceartă, îndeamnă cu toată răbdarea și învățătura”.

Vorbește cu oratorie excelentă, izvoritoare din convingerea adâncă, care se regăsește din fiecare cuvânt al său, făcând să vibreze de întristare sau bucurie inima ascultătorilor săi, atenți până la extremă încordare. Mulți dintre ei sunt cu ochii scăldați în lacrimi.

Mândru de înalta misiune rezervată, cum arată semnele vremilor, neamului nostru, „la granițele de ciocnire ale germanismului robust și diligenț cu slavismul plin de putere de viață”, prevede un viitor măret prefăcător în bucurie al amarului vărsat de cântărețul pătimirii noastre în cuvintele:

La noi de jale povestec
A codrilor desigur,
Și jale duce Murășu
Și duc tustrele Crișuri

Și fluturii sunt mai sfioși
Când zboară'n zări albastre,
Căci roua de pe trandafiri
Sunt lacrimile noastre.

Începe cu dorința, ca biserică noastră vie să ajungă la starea caracterizată de cancelarul de fer Bismarck când referindu-se la viața religioasă a poporului german zicea: „Noi germanii nu ne temem de nimeni, decât numai de Dumnezeu”.

Păcut ne-am convins și cu această ocaziune, că dl Petru Roșca, unul dintre cei mai distinși și diligenți membri ai generației mai tinere, este același pe care l-am cunoscut încă în calitatea sa de catihet la școlile din Cluj, unde prin ținuta sa energică și neșovăitoare, recunoscută și apreciată cu cuvinte de laudă de mai multe ori în ziarele noastre, prin profunda înțelegere a necesităților vieții bisericești-scolare și prin activitatea sa conștientă și ridicată la nivel înalt instrucțiunea religioasă-morală, lăsând amintire neștearsă în inimile celor care îl cunosc și au fost martori ai activității sale.

Deie banul Dumnezeu, ca mulți ani întru fericire să poată păstori turma lui încredințată.

Unul din cei prezenți.

Sfințirea bisericii din Șohodol (tractul Hunedoarei).

Hunedoara, Oct. 1913.

Duminecă în 20 Oct. v. s'a dat destinației sale noua și frumoasa biserică din Șohodol (tr. Hunedoarei), prin mandatarul arhiepiscopesc Avram P. Păcurariu, protopopul Hunedoarei.

Șohodolul e o comună mică situată în inima pădurilor hunedorene, în vârful unui frumos picior de munte, la o distanță de 25 km. dela Hunedoara.

Din această înălțime se vede frumoasa panoramă a văii Streiului, până departe spre Jiu.

Locuitorii acestei comune se ocupă cu economia de vite, cu oeritul, unicul isvor de câștig ce-l au.

Sunt oameni cruțători și harnici, nu s'au dat stricăciunii, dar prea puțin înțelegători și greoi în spre porniri nouă și sănătoase.

De aceea munca preotului lor Gheorghe Henția a fost înțes de grea, a fost o muncă plină de abnegație și statornicie, dovadă că a putut determina pe credincioșii lui să aducă jertfa de peste 8000 coroane pentru zidirea bisericii. O sumă foarte însemnată în raport cu numărul locuitorilor din acest sătuleț. Dar unde conducătorul e la culmea chemării sale, de acolo nici faptele bune nu lipsesc.

De serviciul dumnezeesc împreună cu sfințirea bisericii au luat parte, pe lângă mandatarul arhiepiscopesc, preoții Gheorghe Henția, Iosif Suciș, și Ion Stan. — Strana a fost ținută de cantori și alți cântăreți din comunele vecine.

În cadrul actului sfințirii P. O. Domn Avram P. Păcurariu, ca mandatar arhiepiscopesc a ținut o frumoasă vorbire, care a plăcut mult credincioșilor adunați din mai

multe sate din jur, tâlcuindu-le totodată și salutul Arhierului.

Părintele Gheorghe Henția arată bucuria sa și a credincioșilor săi văzând că li-a ajutat Dumnezeu, după atâtea sbuciumări, să-și vadă gata noul Sion.

După sfânta slujbă, am luat masa în grădina bisericești, masă aranjată cu mult gust de doamna preoteasă Maria Henția.

Șirul toastelor l-a început dl mandatar, făcînd pentru sârătatea înalt Prea Sfinției Sale Mitropolitului nostru Ioan. Preotul Henția a toastat pentru dl protopop, iar scriitorul acestor rânduri pentru preotul Henția, care s'a dovedit de un harnic pistor al turmei sale drept credincioasă.

După acestea am plecat cu toții la ale noastre, satisfăcuți, că am mai pus o cunună credinței noastre în aceste locuri romantice.

M— a.

Din protopresbiterato.

Convocare.

Am onoare a convoca On. preoțime din protopresbiteratul gr.-or. rom. al Hăteșului la conferență preoțească pe Joi în 31 Octombrie v. a. c. în biserică gr.-or. din Hăteș.

Ordinea de zi:

1. La 8 ore dimineața serviciu divin.
2. Deschiderea conferenței, constatarea celor prezenți și constituirea biroului.
3. Comunicarea rezoluțiilor consistoriale.
4. Disertațiune de Ioan Dumă, capelan în Petroșeni.
5. „Îndrumări referitoare la compunerea condei parohiale”, de protopresbiterul tractual.
6. Raportul grupurilor religioase. Conducătorii grupurilor vor trimite protocoalele referentului Seb. Rusan, paroh în Vulcan, până cel mult în 28 Octombrie v. a. c.
7. Rapoartele preoților despre activitatea extrapastorală. Aceste rapoarte le va înainta fiecare preot la acest oficiu până cel mult în 28 Octombrie v. a.
8. Propuneri.
9. Designarea locului pentru conferența proxima.
10. Încheierea conferenței.

Hăteș, la 17/30 Octombrie 1913.

Dr. Cornel Popescu
protopresb.

Conferențele învățătoarești.

Convocare.

Învățătorii gr.-or. rom. din tractele protopresbiterale Reghin și M. Oșorhei se convocă la conferența cercuală, ce se va ține la 1/14 Noembrie a. c. în localitatea școlii noastre din Toplița română (Marosheviz) cu următorul

Program:

1. Invocarea Duhului Sfânt la 8 ore a. m.
2. Deschiderea conferenței din partea comisariatului consistorial.
3. Metodele, după cari se predă astăzi limba maghiară în școlile noastre, de Ioan Borșan inv. în Deda și Teodor Libeg, inv. în Filea.
4. Limba maghiară în clasa I. de Aug. Pop și Ilie Sulariu.
5. Limba maghiară în clasa II. de Z. Franșeu și V. Laurențiu.
6. Limba maghiară în clasa III. de C. Brateanu și I. Moldovan.
7. Limba maghiară în clasa IV. de G. Crăciun și N. Moldovan.
8. Limba maghiară în clasa V. de D. Solomon și D. Sava.
9. Limba maghiară în clasa VI. de T. Bucin.
10. Manualele de limba maghiară din școlile noastre și modul de întrebuintare, de D. Cofariu.
11. Care ar fi metoda cea mai potrivită spre a satisface cerințelor art. de lege XXVII din 1907 ș. a. ? conform circulei consistoriale 3642 Școl.—1913.
12. Raport despre starea învățământului din cerc, de comisia permanentă.
13. Mișcarea pedagogică literară din ultimul an scolar, de Grigoriu Ceontea, inv. în Deda.
14. Raport despre starea bibliotecii pedagogice tractuale, de bibliotecarul Grigoriu Ceontea.

Învățătorii însărcinați cu lucrările de sus, conorm punctului 10 al. 3 din regulamentul pentru conferențele învățătoarești, le vor trimite în scris comisiei permanente și anume învățătorului D. Cofariu în Maroskoves u. p. Deda (Cueșd) cel puțin până în 27 n. c. conform îndrumărilor din circulara mea din 15 Iulie a. c. Nr. 214; iar

membrii comisiei se vor prezenta în școala din Toplița română în 31 Octombrie la 2 ore p. m.

On. domni parohi sunt poștiți a lua parte la conferență.

Reghin, 18 Octombrie 1913.

Vasilie Duma
prot., comis. cons.

Curs cantoral în Săliște.

Prin decizia din 1 Octombrie a. c. Nr. 13048 Bis. Prea Venerabilul Consistor arhidiecezan a încuviințat cererea învățătorului C. Cristiu de a deschide în iarna anului 1913-1914 un curs de cântări bisericesti și de tipic în una din salele de învățământ ale școlii gr. or. române din Săliște.

Cursul se va începe la 1 Noembrie 1913 st. v. și va dura până la sfârșitul lui Februarie 1914. Taxa e: 25 cor. lunar. De locuință și întreținere se va îngriji fiecare pentru sine. Cei ce vor cerceta cursul acesta, pe lângă orele de curs vor avea cu prisosință prilejul a face și deprinderi practice în vreuna din cele 3 biserici rom. gr. or. din Săliște, unde în fiecare zi se săvârșeste slujba utreniei, liturghiei și a vecerniei.

La acest curs, pe care îl va inaugura P. O. Domn protopop Dr. I. Lupaș prin o conferință despre istoricul cântării noastre bisericesti, se vor ține și prelegeri teoretice și practice din liturgică și tipic din partea Onor. preoții locali. Toți aceia cari dorec a se califica pentru posturi de cantori la bisericile noastre și au atras pentru frumoasele noastre servicii bisericesti, să se anunte deci la Oficiul protopopesc al tractului Săliște ori la învățătorul Constantin Cristiv, până la termenul fixat, pentru a se putea începe instruirea.

NOUȚAȚI.

Din cauza sfintei sărbători, „Marele Muc. Dimitrie”, numărul cel mai de aproape al ziarului nostru va apărea Mercuri, la ora obicinuită.

Ocuparea tronului de Braunschweig. O piedecă internă a unității germane create de 1870, era chestiunea neresoluită a tronului de Braunschweig. Acum a încetat și piedecă aceasta. Ernest August, principele de Hannover, ginerele împăratului german, și-a făcut intrarea festivă în frumosul și sânginiciosul oraș Braunschweig, de unde moșul său fusese exilat pentru răscoala făcută în contra regelui prusiac. În patenta sa, publicată Sămbătă, principele Ernest August promite că va respecta și va apăra constituția țării. Intrarea în rezidență a tinerei părechi s'a făcut în cadrul unor entuziaste sărbătoriri.

Legătură directă între Fiume și Petersburg. Direcțiunile căilor ferate ungare și rusești se ocupă cu planul de a introduce trenuri accelerate directe între Petersburg și Fiume peste Budapesta. Călătorii spre Italia vor putea să plece din Fiume mai departe cu vaporul. Măsurarea acestea ar face, ca circulațiunea străinilor să se îndrepte spre Ungaria, în loc de Berlin și Viena.

Ofițerii bulgari și Pierre Loti. Consulatul bulgar din Paris, constată, față de știri privitoare la duelul scriitorului Pierre Loti, că în armata bulgară nu servește nici un ofițer cu numele Corcov; dacă însă provocatorul lui Loti ar fi locotenentul Torcov, care în războiul din urmă s'a distins și a fost decorat, consulatul declară, că nici corpul ofițerilor bulgari, nici altă corporațiune din Bulgaria nu se identifică cu amintitul locotenent.

Aviațiune. Pierre Dancourt, aviator francez, s'a hotărât să facă un turneu în sbor prin Europa și de aici în Africa. Plecând din Paris a trecut peste München și Viena, de unde Duminecă dimineața s' a sbrut spre Ungaria. În aceeași zi a sosit la Budapesta. Luni la amiază a sbrut mai departe spre Solnoc și Arad. Aici s'a coborât la orele 4 și jumătate. Marți dimineața la ora 9 a pornit mai departe spre Deva, Craiova și București, unde a sosit Mercuri la amiază, iar ieri Joi a plecat spre Constantinopol. — Dancourt a dat o depeșă din Arad cătră ziarul *Matin* de următorul cu prins: „Ceată și vântul m'a împedecat mult în drumul dela Pesta încoace. Pusta Ungariei este grozav de monotonă. Pe un teritor de 250 chilometri n'am văzut nici un singur pom, ci numai caravane de țigani și cari deșteptai de șgomotul mașinei se iveau și se uitau curioși la aeroplan. Aici se și încep Balcanii.” — Cuvintele din urmă: „Aici se și încep Balcanii”, la dorința unui inginer aradan, aviator politic le-a îndreptat așa: „Ne apropiem de Balcanii”. Dancourt călătorește însoțit de un pasager cu numele Henry Roux.

Protest. Din Sofia se scrie că medicii și ofițerii bulgari dimiși din prinsoarea grecească au trimis ministrului președinte Venitelos la Atena o depeșă, unde protestează împotriva tratamentului neuman, de care au fost împărțâșiți ca prizonieri.

Teatrul român în Sibiu. La Reuniunea meseriașilor români sibiieni se urmează cu mult zel repetițiunile piesei „Doctorul fără voce”, comedie în 3 acte de Moliere, și „O șezătoare la țară”, piesă populară cu cântări, jocuri și doine din fluer, într'un act de I. C. Lunceanu și E. D. Mungur. Pentru reprezentarea acestor piese s'a câștigat teatrul orașenesc pe *Vineri*, 21 Noembrie n. c. Venitul net s'a destinează fondului de stipendii Aurel Vlaicu pentru ajutorarea meseriașilor în străinătate cum și fondului Daruri de Crăciun săracilor noștri.

Etatea oamenilor renumiți. Un învățat englez, Johnson, voește să arate, că omenirea nu degenerază, și că omul modern trăește mai mult decât omul din vechime. Acest învățat a stabilit etatea medie a oamenilor renumiți în ultimele două veacuri. Din lista lungă a numelor eată câteva exemple: scriitorii Manzoni și Landor au trăit 89 de ani, Beranger 87, Tennyson 83, pictorii asemenea au avut o lungă viață: Cornelius 89, Watts 80 de ani. Nici compositorii nu se pot jalui: Auber, bunăoară, a părăsit această vale a plângerii, după ce a trăit 89 de ani. Din statistica lui Johnson se vede, că vorba despre „vremile cele bune” din bătrâni își cam pierde temeiul.

Aviz dlor învățatori. Dl. Dr. Emil Babes, adv. în Budapesta (VIII. Főherceg Sándor utca Nr. 9) roagă pe domni învățatori, cari i se adresează pentru intervenire la ministerul de culte în afaceri de denumire sau transferare, ca totdeauna să comunice date precise, anume timpul înaintării și nrul actelor, căci numai așa se pot afla actele și se pot face demersurile de lipsă.

Invitare. Comitetul protopresbiterial al tractului Cohalm invită pe această cale onorata preoție tractuală, pe domni învățatori și pe toți prietini și cunoștii din tract și de aiurea, la actul instalării noului protopresbiter Dl. Ioan Bercan, care se va face Duminecă în 3/16 Noembrie a. c. în biserica gr.-or. rom. din Cohalm. După săvârșirea actului instalării, va avea loc un banchet în restaurantul „Schlosser”. — Taxa de tacăm e 2 cor. 40 fil. Toți cei ce doresc a participa la banchet, sunt rugați să se anunte cel mult până în 31 Octombrie v. (13 Noembrie n.) la epitropul tractual Dl. George Fuciu, Cohalm, de unde pot primi ori-când bilete. Invitări speciale nu se fac. *Comitetul protopresbiterial.*

În memoria aviatorului Aurel Vlaicu se va ține Duminecă în 27 Octombrie st. v. (Duminecă după sf. Dumitru) la orele 4 p. m. în sala festivă a școlii din Săliște o serbare comemorativă cu program următor: Deschiderea serbării prin președintele despărământului, Dr. Nicolae Calefariu. Marș de I. Costescu, pentru cor. mixt. Declamațiune, de un elev al școlii române din Săliște. Conferență despre Aurel Vlaicu de Dr. Ion Lupaș, protopresbiter. „Imn” de St. O. Iosif, melodie de Castaldi, cor de bărbați. Declamațiune de o elevă a școlii române din Săliște. „Pui de leu” de I. Vidu pentru cor mixt cu acompaniare de pian. La această serbare, aranjată de despărământul V. „Săliște”, se invită toți membrii și sprijinitorii „Asociațiunii”. La finea sărbării se va lansa o listă de colectă în scopul ridicării unui monument regretatului aviator.

Vanzarea unei biblioteci. Comuna bisericescă din Halle a hotărât să pună în vânzare biblioteca sa, una dintre cele mai prețioase, din câte există în lume. Biblioteca conține 26.000 volume de scrieri teologice, împreună cu colecția cea mai completă a manuscrisurilor lui Luther și a celorlalți reformatori. E vorba să o cumpere orașul Halle, deși au sosit oferte de milioane din America.

Cum se combate scumpetea traiului. Se vestește din Arad, ca la 1 Noembrie s'a deschis în piața Tököly o măcelărie instalată de autoritățile comunale aradane. La deschidere au fost de față primarul orașului și alte persoane oficioase. Carnea de vită și de porc s'a vândut cu 40 procente mai ieftin, decât la măcelării de profesie. Publicul s'a arătat la început foarte rezervat, căci măcelării răspândiseră vorba, că la măcelăria comună se pune în vânzare numai carne de cal. Când însă protonotarul a rcsit publicului o cuvântare, și a dovedit, că se vinde carne de prima calitate, marfa s'a desfăcut repede. Domni măcelări profesioniști n'au avut încăt, au scăzut prețurile până acum cu 20 de procente. Măsurile de urmat și în alte locuri!

Parastas pentru Vlaicu la Hunedoara. Duminecă în 13 Oct. v.s'a săvârșit parastas pentru odihna sufletului marelui nostru dispărut Aurel Vlaicu. Au servit prot. A. P. Păcurariu asistat de preoții: Gheorghe Rain, G. Henția, Iosif Suciu, Victor Păcurariu, Simion Zăvoianu, Victor Ungur și Teofil Păcurar. Corul bisericesc prin duiosasele noastre cântări funebrale a ridicat mult acest act trist. Predica preotului Gheorghe Rain a făcut foarte bun efect, fiind spusă la situație și cu multă temeinicie. Tot asemenea și comemorarea lui Vlaicu prin dl. Vasile C. Osvadă, a stârnit lacrimi de durere în ochii tuturor.

Expoziție universală. Peste trei ani, implinindu-se semicentenarul de când regele Carol a ocupat tronul României, se va organiza, cum scriu ziarele din țară, o expoziție internațională în București.

Mantaua profetului. Poliția vieneză a deținut un rus suspect, despre care s'a făcut constatarea că s'a luptat în armata bulgară la Adrianopol, și că a furat mantaua profetului Mohamed, păstrată în metecul orașului. Poliția a găsit mantaua la rusul arestat și a trimis-o la ambasada turcească din Viena. Rusul a fost liberat, deoarece a mărturisit că mantaua profetului a luat-o atunci, când armata invingătoare bulgară a năvălit în Adrianopol jăfuind orașul.

Numele pătat. Consilierul ministerial din Viena, Dr. Enrie Redl un frate al colonelului (care a jucat un rol atât de jalnic în afacerea de spionaj), și-a schimbat numele de Redl în Reinhold.

Serată literară aranjează „Societatea de lectură” a elev. dela inst. ped. gr. cat. din Blaj cu prilejul adunării generale a învățătorilor arhidiecezani, Duminecă în 9 Noembrie n. 1913 în sala de gimnastică a liceului. Începutul la 7^{1/2} ore seara.

Dări comunale mari. Se considera până acum drept excepție regretabilă, dacă darea comună se apropia sau chiar trecea cu ceva de 100 procente. Se vestește acum din Maramurăș, că acolo darea comună a ajuns adeseori până la 250, și uneori până la 400 de procente. Recordul în privința aceasta îl ține comuna *Bistra de jos* cu 654 procente dare comună.

Aviz.

Posesorii de titluri provizorii, a căror acții din emisiunea II. poartă numerele 2001-2010, 2069 2072, 2178-2187, 2343-2344, 2405 2406, 2463-2466, 2509-2546, 2587-2596, 2648 2657, 2694 2695, 2714-2717, 3100-3129, 3184, 3190-3193, 3287-3290 3294-3297, 3328, 3404-3410, 3492-3541, 3565 3572, 3577-3606, 3648 3665, 3670-3691, 3874, 3876-3881 3885 3900, 3906-3907, sunt în conformitate cu dispozițiunile din prospectul de emisiune resp. §. 10. al. 2 d n statutele institutului, prin aceasta provocați, ca să și achite în timp de 45 de zile dela provocarea prezentă, toate ratele neplătite împreună cu interesele restante de 6^{1/2}%, căci la din contra își vor pierde dreptul de acționari și sumele deja plătite vor cădea în favorul fondului de rezervă al institutului.

În locul acestor titluri provizorii, cari se vor anula, se vor emite altele noi, vânzându-se acțiunile respective la alte persoane.

Br ad, 8 Noembrie 1913.

„Criziana”
Institut de credit și de economii
societate pe acții în Brad.

Dela „Asociațiune”.

Lista contribuitorilor

la fondul inițiat de „Asociațiune” pentru ridicarea unui monument lui Aurel Vlaicu.

La adunarea generală din Orăștie 294 cor. 24 fil. V. Gr. Borgovan, Turnu-Severin, 10 coroane. Virgil Onițiu, 10 coroane. Gheorghe Ghelariu, 10 cor. Dr. Iosif Blaga 10 cor. Dr. Ioan Bunea, 4 cor. Ioan Petroviciu, 5 cor. Aurel Ciortea, 10 cor. Gheorghe Vătășan, 4 cor. Axente Banciu 6 cor. Nicolau Sulică, 5 cor. Dr. Alexandru Bogdan, 5 cor. T. Liviu Blaga, 6 cor. Dr. Const. Papuc, 3 cor. Dumitru Lupan, 5 cor. Vasile Neguț, 5 cor. Nicolae Bogdan 5 cor. Pavel Percea, 5 cor. Dr. Constantin Lacea, 5 cor. Dr. Sterie Stinghe, 4 cor. Vasilie Micula, 5 cor. Dionisiu Nistor, 3 cor. Gheorghe Dima, 5 cor. Petru Prașca, 5 cor. Romul Dogar 5 cor. Suma totală 129 cor. Clasa I. gimn. cor. 320. Clasa III gimn. cor. 6-70. Clasa IV gimn. cor. 3-90. Clasa V. gimn. cor. 4-60. Clasa VI gimn. cor. 20-30. Clasa VII gimn. cor. 15-10. Clasa VIII gimn. cor. 24-20. Clasa I reală 90 fil. Clasa II reală 50 fil. Clasa III reală 60 fil. Clasa IV reală cor. 1-80. Suma totală cor.

81-82. Interniști clasa VIII gimn. cor. 15-40 Interniști clasa VII gimn. cor. 27-53. Interniști clasa VI. gimn. cor. 16-22. Interniști clasa V gimn. cor. 16-02. Interniști clasa IV. gimn. 2 cor. Interniști clasa III. gimn. cor. 1-20. Interniști clasa IV. reală cor. 1-20. Interniști clasa II comercială 4 cor. Interniști clasa I comercială 6 cor. N. N. 29 fileri. Suma 90 coroane. Toți din Brașov. Ioan Perian, preot, 2 cor., Ioan Faur, inv. penz. 1 cor., Nicolae Tabies, 2 cor. Ioachim Florea, 2 cor. Ioan Trif, 40 bani, Ioan Hurdea, 1 cor. Gheorghe Adam, 50 bani, Simion Turlea, 50 bani, Iliș Vasilie 20 bani, Ioan Ubariu, 1 cor. Ioan Macra, 1 cor. Samson Nișca, 1 cor. Petru Macra, 2 cor. Ioan Macra, 1 cor. Maria Toderas, 40 bani. Gheorghe Muntean, 20 bani, Augustin Pasca, 20 bani, Ioan Cristea, 50 bani, Aron Ranta, 20 bani, Maria Sicaie, 60 bani, Nicolae Becșa, 40 bani, Nicolae Barbu, 40 bani, Darula Feier, 60 bani, Gheorghe Pasca, 1 cor. N. N. 60 bani, Pompiliu Baicu, 1 cor. suma totală: cor.22-10, toți din Crișcior. Dr. Ilarion Pușcaru, Sibiu 25 cor.

Dela locuitorii din Porcești prezenți în America au sosit următoarele sume în dolari: Nicolae Deneș, 225 cenți, Achim Butta 2 dol. Andreiu Simon 1 dol. Gheorghe Bruzlea, 1 dol. Vasile Mujat, 50 cenți, Nicolae Gălea, 50 cenți, Ioan Sarchiș, 50 cenți, Ioan Crăciun, 50 cenți, Ioan și Ana Hozas, 50 cenți, Ioan Filip, 50 cenți. Vasile Pascu 50 cenți, Ioan I. Purece, 1 dolar, Toma I. Pascu 1 dol. Toma Filip 25 cenți. Toma Mujat, 50 cenți. Gheorghe Deneș, 50 cenți. Nicolae Cașei, 50 cenți. Maniu Faur, 25 cenți. Tudor Israte, 2 dolari. Ioan G. Laslea, 1 dolar. Ilie Gligore, 50 cenți. Vasile Contara, 25 cenți. Ioan Simeon, 25 cenți. Toți din Porcești. Ioan Bucelea, 1 dolar. Nicolae Cotiga, 25 cenți. Ioan Șerban, 25 cenți. Toți din Viștea inferioară. Gheorghe Săsărman, Viștea de sus, 50 cenți. Toma Cojocariu, 25 cenți. Iacob Tudor, 50 cenți. Gavrilă Vidu, 25 cenți. Mihaiu Marcea, 25 cenți. Miron Chelariu, 25 cenți. Toți din Sămbăta de sus. Ioan Gavrilă, Țintari, 25 cenți. Nicolae Neagu, Beșimbac, 25 cenți. Gheorghe Barsan, 50 cenți. Paraschiva Barsan, 25 cenți. Ambii din Corbi. Ioan Marian, Bârghiș, 50 cenți. Suma totală 112 coroane, 70 fileri. Nicolae Opris, preot, Șura mare a adunat cu discul 6 cor. 2 fil. Adunat cu discul în bis. gr.-or. rom. din Petea de Campie, 3 cor. 90 fil. Ioan Mihaiu, prop. Sibiu, 10 cor.

Sibiu, în 6 Noembrie 1913.

Cassa „Asociațiunii”.

Nr. 1402 și 1643/1913.

Concurs.

„Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român” publică concurs pentru următoarele burse pe anul școlar 1913/14:

1. Din „Fundatiunea Teodor Sandul”, bursă anuală de 400 K. — pentru școlile speciale de industrie (cum sunt: școlile de lemărie și metalurgie din Aiud, Cluj, Murăș-Ozorheiu și Timișoara, școala pentru industria lemnului din Brașov sau școala de ceramică din Zlatna sau școlile de țesătorie din Késmárc și Cisnădie lângă Sibiu).

Dacă nu se vor găsi concurenți, cari urmează la asemenea școle, bursa se va da tinerilor cari urmează la vre-o școală inferioară de agricultură sau ramurile ei (cum sunt: școlile din Lugoj, Sănmiclăuș mare, Șimleu și Mediaș, sau școala de grădinarit din Budapesta sau școala de vințelari din Aiud).

Bursierii din această fundațiune au să se obligă în scris, că după terminarea studiilor se vor stabili în Ungaria pe teritoriul locuit de Români, iar în caz contrar că, în curs de 15 ani după terminarea studiilor, vor înapoia „Asociațiunii” suma ce au primit-o ca bursă din Fundatiunea Teodor Sandul. Această obligațiune va fi semnată și de părinții sau tutorii bursierului.

2. Din „Fundatiunea George Boeriu din Vad” o bursă de 200 K. — pentru elevii de naționalitate română, înrudiți cu fondatorul, cari urmează la vreuna din școlile secundare din patrie; iar încât nu s'ar găsi astfel de petenți, se vor da 2 ajutoare de câte 100 K. — la 2 tineri, cari invață vre-o meserie și sunt înrudiți cu fondatorul.

Cererile pentru obținerea acestor burse se vor înainta Comitetului central al „Asociațiunii” în Sibiu-Nagyszeben, str. Șaguna Nr. 9, până la 25 Noembrie n. a. c. Însoțite de următoarele acte: a) certificat de botez; b) certificat de studii în original sau copie legalizată; c) certificat despre starea materială a lor și a părinților; d) act, prin care să se dovedească eventual că sunt înrudiți cu fondatorul; e) la bursa de sub 1. se cer și certificate de moralitate, de sănătate, despre praxa făcută, cum și că sunt primiți la vre-o școală de industrie sau agricultură.

Sibiu, în 5 Noembrie 1913.

Andreiu Barseanu
prezident.

Romul Simu
p. secretar II.

Nr. 943/1913.

(311) 1-3

Concurs din oficiu.

Pentru ocuparea postului de paroh în parohia de cl. III. Căpâlna-de-sus cu filia Abuș, Mica și Hidrifăia în protopresbiteratul Târnava, la Ordinul Preavenerabilului Consistoriu arhidiecezan Nr. 13369 Bis. din 8 Octombrie a. c. să publică concurs nou din oficiu, cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele împreună cu acest post sunt cele fasonate în coala B. pentru întregirea dela stat a venitelor preoțești.

Cererile concursuale instruite conform normelor din vigoare să se înainteze la subsemnatul oficiu în termenul indicat, iar concurenții pe lângă prealabila încuviințarea a subsemnatului să se prezinte în vre-o Duminică sau sârbătoare în biserică pentru a cânta, respective a celebra și cuvânta.

Cetatea de baltă (Küküllővár), 15 Octombrie 1913.

Oficiul protopresbiterat gr.-ort. al tract. Târnava.

Nicolae Todoran
protopop.

Nr. 827/1913 protop.

(312) 1-3

Concurs.

Pentru întregirea parohiei vacante Andrașfalău (Székes-Andráshely) în senzul Venerabilului ordin consistorial din 1 Octombrie, a. c. Nr. 13054. Bis. se publică concurs din oficiu cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele împreună cu acest post de paroh sunt cele fasonate în coala B. pentru congruă.

Cererile concursuale instruite conform prescrierilor în vigoare să se înainteze subscrisului oficiu protopresbiterat în termenul deschis, iar reflectanții, — cu știrea subscrisului, — să se prezinte în vre-o Duminică sau sârbătoare în biserică din loc spre a-și arăta destoinicia în cântare, tipic, cuvântare sau celebrare și a face cunoștință cu poporul.

Sighișoara, în 17/30 Octombrie 1913.

Oficiul protopresbiterat gr. or. al tractului Sighișoara.

Dimitrie Moldovan
protopop.

Nr. 1012/1913.

(310) 2-3

Concurs.

Pentru întregirea parohiei de clasa a III-a Cinade, din protopresbiteratul Mercurei, — pe baza ordinului Preavenerabilului Consistoriu arhidiecezan din 2/15 Octombrie a. c. Nr. 13174 B. se scrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele împreună cu acest post sunt cele fasonate în coala B. pentru întregirea dela stat a dotației preoțești.

Concurenții vor avea a-și înainta rugărilor însoțite de documentele recerute subscrisului oficiu protopresbiterat în termenul prefript, având a se prezenta poporului în biserică, — cu prealabila încuviințare a protopresbiterului — în vre-o Duminică sau sârbătoare spre a cânta, predica, eventual liturghisi.

Mercurea, 8/21 Octombrie 1913.

Oficiul protopresbiterat gr. ort. rom. al tractului Mercurea, în conțelegere cu comitetul parohial.

Avr. S. Pecurariu
protopresbiter.

Nr. 952/1913.

(313) 1-3

Concurs.

Pentru întregirea parohiei de cl. III. Vecerd, protopresbiteratul Agnitei, ajunsă în vacanță prin pensionarea deficientului paroh Gregoriu Triff, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariție în „Telegraful Român“.

Emolumentele împreună cu acest post sunt cele fasonate în coala B. pentru congruă.

Rugărilor de concurs cu documentele cerute în regulamentul să se înainteze la subsemnatul oficiu în termenul deschis, iar concurenții — cu prealabila încuviințare a subscrisului — să se prezinte în comună spre a cânta, predica și eventual a celebra în biserică și a face cunoștință cu poporul.

Agnita, 18 Octombrie 1913.

Oficiul protopopesc gr.-or. român al Agnitei.

Ioachim Muntean
protopop.

Un ideal preparat de oleu de pește

este cel ce s'a făcut renumit de aproape 4 decenii
Emulziunea Scott.

Substanțele fine a oleului de pește se disolvă în Emulziunea Scott în picuri mărunți, de aceea nu rămâne indigestă nici de cel mai slab organism, așa că atât de bogată cum e în substanțe nutritive, să consumă de întregul organism. Adăugând, că acest preparat e smântânos și dulce, este ușor de închipuit, că să ia bucuros de mic și mare. — Trebuie însă să fie Emulziunea Scott adevărată.

Prețul unei sticle originale este 2 cor. 50 fl. Trimiteti 50 fl. în marea poștală la Scott et Bowne Viena, VII. cu provocare la acest ziar și veți primi printr'o apotecă o sticlă de probă.

j) (275) 10—

AVIZ.

Dacă aveți necesitatea, de a Vă aranja locuința, Vă rugăm să vizitați **magazinul nostru de mobile**

Horger & Kepp,

magazin de mobile și tapițerie,

Sibiu, str. Urezei Nr. 27.

(288) 7-15

Aviz.

☞ Să sprijinim arta română. ☜

Aduc la cunoștință on. public, că după un serios studiu ce-am făcut bisericilor mari, cu ajutorul Prea Ven. Consistoriu din Sibiu, m'am stabilit în comuna mea Agârbiciu, tr. Mediaș, unde primesc în lucrare orice pictură în ulei fin, ca: Iconostase, orice icoane și mărimi, cruci, prapori, hramuri pentru școli, praznicare, ori ce renoiri — tot felul de aurituri până la cel mai fin aur veritabil, cu prețurile cele mai favorabile. În timpul de toamnă și iarnă ori ce icoane portative (mobile) care le pot executa acasă, le lucrez cu preț foarte moderat.

Pentru lucrurile mele posed numeroase atestate de mulțumire.

Cu deosebită stimă

Nicolae Baci,

pictor bisericesc.

(Agârbiciu—Sz.-Egerbegy.)

(46) 88—

Premiat cu medalia cea mare la expoziția milenară din Budapesta în 1895.

Turnătoria de clopote și fabrică de scaune de fier pentru clopote

ANTONIU NOVOTNY

în Timișoara-Fabrică

se recomandă spre pregătirea clopotelor noue, cum la turnarea de nou a clopotelor stricate, spre facerea de clopote întregi, armonioase pe lângă garanția de mai mulți ani, provăzute cu ajustări de fier bătut, construite spre a le întoarce cu ușurință în orice parte, îndată ce clopotele sunt bătute de o latură, fiind astfel mântuite de crepare. Cu deosebire sunt recomandate (133) 18-52

Clopotele găurite

o invențiune proprie și premiată în mai multe rânduri. Aceste clopote, cari sunt provăzute în partea superioară — ca violina — cu găuri ca figura S, au ton mai intens, mai adânc, mai limpede, mai plăcut și cu vibrație mai voluminoasă de cât clopotele turnate după sistemul vechiu, astfel că un clopot patentat de 327 kg., este egal în ton cu unul de 461 kg turnat după sistemul vechiu. — Mai departe se recomandă pentru facerea de scaune de fier bătut, de sine stătătoare, pentru presădăstarea clopotelor vechi cu ajustare de fier bătut, ca și spre turnarea de teace de metal. Prețouranturi ilustrate gratis.

Prin aceasta îmi permit a aduce la cunoștința onoratului public din Sibiu și jur, că mi-am deschis un

**Atelier de lăcătușerie de artă,
edificii și instalațiuni de apaducte
Sibiu, strada Ana 11,**

unde execut, pe lângă preturi moderate, tot felul de lucrări, dela cele mai simple până la cele mai fine, aparținătoare branșei de lăcătușerie, precum: porți de fier, grilajuri, uși, ferestri, portale pentru prăvălii, din fer și alamă etc. etc. Deasemenea execut cuptoare în diferite preturi și mărimi.

Rugând onoratu public a mă onora cu binevoitoarele comande, asigurând o execuție bună și modernă, despre ceace poate servi praxa mea de mai mulți ani în țări străine, semnez

Cu toată stima

Vasile Popoviciu.

(302) 2-3

P. T.

Prin prezenta Vă fac cunoscut, că am preluat **prăvălia de băcănie** a domnului Hans Baltes din strada Măcelarilor Nr. 34, care o voi continua sub firma

Succesorul lui Hans Baltes.

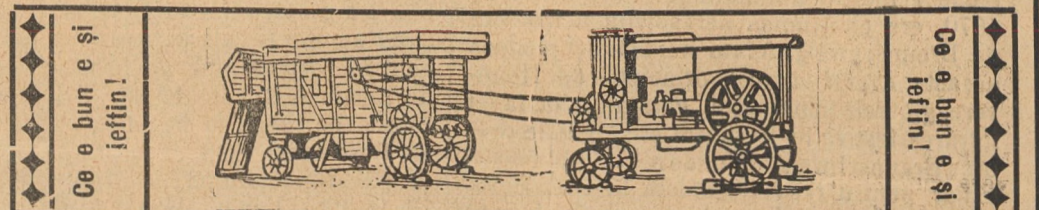
Rugându-Vă pentru binevoitorul sprigin, Vă promit întotdeauna a Vă servi cuvințios, prevenitor și exact, silindu-mă a mulțumi întotdeauna onorata clientelă.

Recomandându-mă

cu toată stima

Rudolf Rössler.

(305) 3-3

**„AGRICOLA“, întreprindere de mașini agricole și motoare
BUDAPEST V. Kőrall-utca 9.**

Motoare de oleu brut originale șvediane și originale Diesel pentru instalațiuni de mori și pentru alte scopuri industriale. **Motoare** de benzin și oleu brut pentru garnituri de treerat, cari funcționează în toată țara spre deplina îndestulare a cumpărătorilor.

◆ Se află totdeauna în depozit. ◆

Preturi moderate. Condițiunile cele mai favorabile de solvire în rate pe mai mulți ani. Catalog de preturi și deslușiri de specialitate se dau la cerere gratuit și franco.

(296)

3-12

∞ Corespondență românească. ∞

Vasilie Ban,

mare magazin de ghete la „Cisma mare roșie“

SIBIU strada Oanei (Burggasse) Nr. 7 SIBIU

și

filiala „Emir“, strada Faur alui (Schmiedgasse) Nr. 16

cu preturi ieftine.

Preturile:

Ghete de copii Chevreux și Box ori Kalv, Nr. 20-25	= K 3-4
Ghete de copii	„ „ „ „ „ 26-28 = 4-5
Ghete de copii	„ „ „ „ „ 29-34 = 5-7
Ghete de băieți	„ „ „ „ „ 35-39 = 7-9
Ghete jum. p. dame	„ „ „ „ „ „ 4-14
Ghete înalte p. dame	„ „ „ „ „ „ 8-14
Ghete de lucru p. bărbați, exec. dur. de Kalv ori wicks	„ „ „ „ „ 7-
Ghete cu țug ori șirete p. bărbați în Chevreux ori box	„ „ „ „ „ 9-50
Ghete cu nasturi ori Ideal p. bărb.	„ „ „ „ „ 10-
Ghete de ale lui Kobrak	„ „ „ „ „ 14-
Ghete Oslaria	„ „ „ „ „ 12-
Ghete americane	„ „ „ „ „ 18-
Ghete veritabile americane, cu șirete ori nasturi	„ „ „ „ „ 16-
Ghete de piele de Antilope p. bărb. în toate colorile	„ „ „ „ „ 20-

Mare asortiment în

ghete de vară sure din piele de cerb cu șireturi întregi și jumătăți pentru dame, bărbați și copii cu pețurile cumpărării de cor. 5-50, 7-50, 9-50 și 12-50.

Principiul meu e: câștig puțin — și învârtire mare!

În zile de sârbătoare și Duminicile am înainte de amăzi până la 10 oare deschis. (89) 33—